

Talen er om nye Udgifter, at være mindre tilbøielige til at gjøre disse, og jeg kan godt forstaae, at der kan være Mogle, som troe, at de tilfidsættede Hovedøiemedet for Skolen, nemlig, at der kommer noget Resultat ud deraf for Børnene, for et saadant sneverherttet, økonomisk Hensyn; men denne Frygt nærer jeg imidlertid ikke. Jeg troer, at man for Fremtiden maa vente sig en noget større Interesse for Skolevæsenet hos de Mænd, der blive valgte til at forestaae Communens Anliggender, end der maaskee tidligere kan have været Tilfældet, og at man altsaa ikke skal troe, at de, for et saadant Hensyn, ville forsumme Sagen. Men det forekommer mig ganske ubegribeligt, hvorledes man kan være en lignende Betænkelighed med Hensyn til Skoleraadet. Skoleraadet har jo dog ikke nogen saadan umiddelbar Interesse af Besparselser ved Skolevæsenet i de enkelte Communer, navnlig naar Talen er om Opførelse eller Udvidelse af Skolebygninger. Man maa huske paa, at de Amtsraad, der nu skulle vælges, maae antages at komme til i deres Midte at tælle Mænd, der have Interesse for Skolevæsenets heldige Udvikling; de ville ikke blive valgte uden Hensyn til, at der foreligger en Lov til Behandling som denne, og at maaskee en saadan Lov, ifølge hvilken Amtsraadene faae med Skolevæsenet at bestille, allerede er vedtagen, inden disse Valg gaae for sig. Altsaa i Almindelighed troer jeg ikke, at der er Noget, enten i Skoleraadets Stilling til selve disse Udgifter eller i Skoleraadets Stilling til Skolevæsenet i det Hele, der skulde lede til at troe, at de vilde tilfidsætte Skolens Hovedøiemed, for at kunne opnaae saadanne urette Besparselser; men den Betænkelighed, som den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) fremsatte, at man endogsaa skulde kunne tænke sig, at et Skoleraad skulde ville forhindre Udvidelsen af Skolebygningen, naar Communens egen Bestyrelse var for, at en saadan skulde skee, den forekommer mig rigtignok at være ganske ugrundet, og det vil han vistnok selv indrømme, naar han vil lægge Mærke til Affattelsen af Udvalgets § 3. Her staaer nemlig ikke, at Skoleraadet skal have Afgjørelsen af,

hvorvidt slige Udvidelser maae finde Sted; men der staaer kun, at det skal have Afgjørelsen i sin Haand, naar Bygningerne ere ringere, end de skulle være, og naar man finder det nødvendigt, at en Udvidelse skal finde Sted. Der er en stor Forskjel herpaa. Dersom der stod, at Skoleraadet maatte afgjøre, om en saadan Udvidelse maae finde Sted, saa havde han Ret; men det staaer der ikke; der staaer kun, at Skoleraadet skal afgjøre, hvorvidt en Udvidelse skal finde Sted. Jeg troer ogsaa, at han med Urette anseer § 1 for at forhindre Antagelsen af Bihjælperer i Skolen. Der staaer jo nemlig, at man kan lade Underviisningen af de Børn, der ere under 9 Aar, besørge ved hvem man dertil maatte ansee skikkede.

Der var en Bemærkning af den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 2den Valgkreds (Ballentin), som jeg vil tillade mig at modsig. Han sagde nemlig, at man havde villet bortvise Statens Tilsyn fra den økonomiske Side ved Skolevæsenet. Dette er imidlertid ingenlunde Tilfældet, hvilket man vil kunne see af den Affattelse, som Udvalget har foreslaaet af § 6, som jo senere vil komme under Forhandling, idet der jo der baade er reserveret, hvad der nødvendigviis maae finde Sted, nemlig at give Ministeriet Leilighed til at sende en Tilsynshavende, hvad enten det nu bliver Skoledirecteuren eller en anden Mand, som Ministeriet vil vælge dertil, der kan gjøre Indsigelse, forsaavidt et Skolefond nyder Understøttelse af Staten, mod en Foranstaltning, der maatte forekomme ham uhensigtsmæssig, og som vilde medføre Udgifter for Staten, ligesom der i den samme Affattelse af § 6 ogsaa forudsættes, at der føres et Tilsyn fra Provstens Side med Hensyn til Skolevæsenet i det Hele, altsaa ogsaa med Hensyn til, hvorvidt slige Forandringer kunne være nødvendige, som her omhandles i 3die §. Da vi forøvrigt senere ville komme tilbage hertil, saa skal jeg nu ikke indlade mig videre paa dette Forhold.

Lindberg: Da der nu er en Lov, som giver Frihed for alle Forældre i hele Landet